

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223200747
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8223200747.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, P.O.BOX 205, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., o zaplatenie 3.631,55 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Z a s t a v u j e konanie o zaplatenie sumy 362,06 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 362,06 Eur ročne od 21.3.2023 do zaplatenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenu Okresnému súdu Bardejov dňa 28.4.2023 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 3.631,55 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 21.3.2023 do zaplatenia a zároveň priznal nárok na náhradu trov konania. Žalobu dôvodil tým, že medzi ním (Všeobecnou úverovou bankou a.s.) a žalovaným ako dlžníkom bola dňa XX.X.XXXX uzatvorená zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB a.s., na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet č. XXXXXXXX. Žalovanému bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom 21,24 %. Ku dňu vystavenia výpisu z kartového účtu mal žalovaný schválený úverový rámec vo výške 3.600 Eur a bol povinný žalobcovi platiť štandardnú mesačnú splátku 120 Eur. V zmysle zmluvne dohodnutých podmienok správca po skončení príslušného mesiaca vystaví a odošle klientovi informáciu z informačného systému banky („výpis z bankovej knihy“) o obratoch, ktorá obsahuje okrem iných údajov aj rozpis transakcií, rozpis všetkých poplatkov a úrokov spojených so správou a používaním kreditnej karty a čerpaním a splácaním poskytnutého úverového rámca, výšku povinnej splátky, účet, v prospech ktorého má byť povinná splátka uhradená a dátum splatnosti tejto splátky. Klient automaticky potvrdzuje informáciu o obratoch, ak do 15 dní odo dňa vystavenia nedoručí správcovi písomnú reklamáciu. Dlhý zostatok je celkový debetný zostatok na kartovom účte po zaúčtovaní transakcií, úrokov a poplatkov spojených so správou a používaním karty, vrátane poistného. Posledný kalendárny deň v mesiaci je kartový účet zaťažený úrokmi vypočítanými štandardnou úrokovou sadzbou a úrokmi vypočítanými sankčnou úrokovou sadzbou, prípadne je v jeho prospech pripísaný úrok v dôsledku kreditného zostatku na kartovom účte. Dňom splatnosti je deň, ktorý je uvedený vo výpise. Žalovanému bol vystavený výpis s konečným stavom ku dňu 28.2.2023 obsahujúci súhrn debetných položiek, a to istiny, poplatkov, sankčného úroku a štandardného úroku s prihliadnutím na vykonané úhrady žalovanej s konečným zostatkom na úhradu vo výške 3.631,55 Eur.

2. Uznesením č.k. 6Csp/20/2023-49 zo dňa 21.6.2023 okresný súd pripustil, aby namiesto doterajšieho žalobcu do konania vstúpila obchodná spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154.

3. Podaním doručeným súdu dňa 24.7.2023 vzal žalobca žalobu o zaplatenie sumy 362,06 Eur s úrokom z omeškania z tejto sumy späť a žiadal konanie zastaviť. V podaní tiež uviedol, že listom zo dňa 2.5.2020 v súlade s čl. V bod 35 písm. a) Obchodných podmienok právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť celého dlžného zostatku z dôvodu porušenia platobnej disciplíny spočívajúcom v opakovanom neplatení povinných splátok v stanovenej výške. Žalovaný začal čerpať úverový rámec od 7.3.2018 používaním karty, pričom plnenie žalovaného v prospech kartového účtu bolo v sume 3.757,20 Eur.

4. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobca môže vziať žalobu späť.

5. Podľa § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

6. Podľa § 146 ods. 1 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a na skutočnosť, že žalobca vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy o zaplatenie sumy 362,06 Eur s príslušným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne 362,06 Eur ročne od 21.3.2023 do zaplatenia späť pred začatím pojednávania, súd konanie prvým výrokom tohto rozhodnutia v uvedenej časti zastavil.

8. Na nariadené pojednávanie dňa 12.10.2023 sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca, pričom svoju neúčast' ospravedlnili, preto súd postupujúc v zmysle ustanovenia § 180 CSP pojednával v ich neprítomnosti. Súd na nariadených pojednávaniach vykonal dokazovanie oboznámením sa s nasledovnými podaniami strán sporu, listinnými dôkazmi postupom podľa § 204 CSP: Žaloba na čl. 1-3, zmluva na čl. 8-9, obchodné podmienky na čl. 10-12, výpis z E. F. B. na čl. 13-17, uznesenie na čl. 49, podanie žalobcu na čl. 52-54, predžalobná upomienka na čl. 60, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru na čl. 61, doručka na čl. 62, zmluva na čl. 63-64, obchodné podmienky na čl. 65-67, cenník VÚB na čl. 68-71, ako aj ostatným obsahom spisu.

9. Na pojednávaní dňa 31.7.2023 žalovaný uviedol, že zmluva bola uzatvorená v klientskom centre VÚB. Bolo to veľmi rýchlo vybavené. Pýtali sa ho stručné otázky, či he zamestnaný. Dal som im občiansky preukaz. Po krátkej chvíli bolo to dané a schválené. Pýtali sa na mesačný príjem, pričom nepredkladal žiadnu pracovnú zmluvu a tiež či má iné úvery, ohľadom ostatných výdavkov sa ho nepýtali. Žiadne ďalšie otázky mu nekladli. Momentálne má stabilný príjem vo výške XXX Eur mesačne, je G. a má C. A. H. I. I. H. J. K. D., ku ktorému má vyživovaciu povinnosť.

10. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa XX.X.XXXX podpísal žalovaný formulár „Zmluvu o vydaní a používaní K. B. E.“, pričom v žiadosti sú uvedené žalovaného osobné údaje, údaje o pracovnom zaradení, že je zamestnaný s mesačným príjmom v mesiaci 10/2017 X.XXX Eur a následne klesajúcim príjmom v mesiaci XX/XXXX XXX Eur a mesiaci XX/XXXX XXX Eur, žiadne iné údaje uvedené v zmluve nie sú. Ďalej je v žiadosti predtlačný úverový rámec 3.600 Eur, štandardná mesačná splátka 120 Eur, štandardná úroková sadzba 22,80 %, RPMN 25,73 %, priemerná hodnota RPMN 23,19 %, odplata 27,42 %, najvyššia prípustná výška odplaty 45,28 %, doba trvania zmluvy neurčitá, termín konečnej splatnosti v deň zániku zmluvy alebo v deň vyhlásenia okamžitej splatnosti, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 4.052,40 Eur. V čl. XII je uvedené vyhlásenie zmluvných strán: „Na základe žiadosti klienta banka vyhotoví klientovi návrh zmluvy. Ak do 30 kalendárnych dní odo dňa doručenia tohto návrhu nebude zo strany klienta doručené jeho písomné prijatie alebo písomné odmietnutie, uplynutím posledného dňa uvedenej lehoty návrh zaniká.“

11. Z popisu bankových operácií vyplývajú jednotlivé debetné a kreditné transakcie, výbery z bankomatu, vykonávanie platieb kartou u obchodníkov, splácanie splátok v rôznych výškach. Z výpisov vyplýva, že posledná úhrada žalovaným bola vykonaná dňa 13.5.2020 v sume 500 Eur. Posledné čerpanie

úverového rámca bolo dňa 19.12.2019 v sume 340 Eur. Následne sú zaznamenané len náklady na vymáhanie do vyhlásenia okamžitej splatnosti, náklady na vymáhanie po vyhlásení okamžitej splatnosti, štandardné úroky, sankčné úroky, správa kartového účtu.

12. Právny predchodca žalobcu predžalobnou upomienkou zo dňa 28.3.2023 upozornil žalovaného na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 360 Eur a vyzval ho k úhrade. Zároveň ho upozornil na možnosť zosplatnenia úveru. Doručenkou preukázal, že predmetnú predžalobnú upomienku doručoval žalovanému. Podaním zo dňa 2.5.2020 oznámil žalovanému zosplatnenie celého úveru.

13. Z výpisu z E. F. B. súd zistil, že žalovaný zaplatil právnenému predchodcovi žalobcu sumu 3.757,20 Eur.

14. Žalobca v podaní doručenom súdu dňa 5.10.2023 uviedol, že v zmysle čl. I. a čl. II. Žiadosti o aktiváciu K. B. E. a zmluva o spotrebiteľskom úvere, žalovaný uviedol všetky podstatné informácie o svojich príjmoch a mesačných výdavkoch, takže je zrejmé, že žalobca konal s odbornou starostlivosťou.

15. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 1 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

17. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

19. Podľa § 7 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banka sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

20. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

21. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a , b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a) , banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) , ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a , banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

22. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

23. Podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru.

24. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

25. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),, c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1, d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,^{18b)} f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.^{18aa)}

26. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

27. Prioritne sa súd zaoberal otázkou charakteru zmluvy a po dôkladnom preskúmaní zmluvy je toho názoru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú žalobca považuje za základ, od ktorého odvodzuje svoj nárok, je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

28. Je nepochybné, že žalovaný konal pri uzatváraní zmluvy ako fyzická osoba a mal postavenie spotrebiteľa v zmysle ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Na uvedený vzťah dopadá právna úprava zákona číslo 129/2010 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Žalovaný bol v čase uzatvorenia zmluvy o úvere spotrebiteľom, pretože nebolo preukázané, že by pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti.

29. Podľa citovanej právnej úpravy je veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatennej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezoplatkovosti úveru.

30. Súd vyzval právneho zástupcu žalobcu na vyjadrenie sa, akým spôsobom bola skúmaná bonita žalovaného vzhľadom na skutkové tvrdenia žalovaného o tom, že nezisťované boli výdavky žalovaného.

31. Právny zástupca žalobcu na uvedenú výzvu v podaní doručenom súdu dňa 5.10.2023 len odkázal na čl. I a čl. II. Žiadosti o aktiváciu pôžičkovej karty, pričom z tejto plynie, že žalovaný je zamestnaný s mesačným príjmom v mesiaci 10/2017 X.XXX Eur a následne klesajúcim príjmom v mesiaci XX/XXXX XXX Eur a mesiaci XX/XXXX XXX Eur a že má mesačné výdavky splátok úverov, hypoték a lízingov priemerne 98 Eur mesačne, žiadne iné údaje uvedené v zmluve nie sú.

32. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanému úver napriek tomu, že nemal zistenú a preverenú výšku jeho výdavkov.

33. Zo zmluvy tiež plynie, že žalovaný je L., nebolo zisťované vzdelanie, pričom príjem má mať priemerne XXX Eur, avšak tento údaj nebol verifikovaný právnym predchodcom žalobcu, čo je zrejmé z dôkazmi nevyvrátených tvrdení žalovaného. Z dát dopytu ani neplynie, aké iné pôžičky má alebo nemá žalovaný, pričom iné mesačné výdavky (splátky úverov, hypoték, lízingov) boli v zmluve uvedené vo výške 96 Eur, žalovaný mal mať priemerný mesačný príjem XXX Eur, pričom má mať mesačné finančné výdavky (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) 96 Eur a žiadne iné mesačné výdavky (napr. na SIPO, náklady na bývanie a telefón).

34. V zásade si každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp. zn. 3Co/153/2019 najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

35. Zo samotnej zmluvy je zrejmé, že posúdenie bonity žalovaného nespĺňalo štandardy. Tu treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Zo zmluvy plynie, že

žalovaný je L., nemá vzdelanie a mesačné výdavky na živobytie nemá žiadne. Vychádzanie len z aktuálneho neovereného príjmu s klesajúcim charakterom bez preverenia výdavkov, ktoré nereflektujú realitu sú vo vzťahu ku komplexnému posúdeniu bonity žalovaného nepostačujúce. Nebol produkovaný žalobcom ani jediný dôkaz o tom, že by preveril aj ďalšiu povinnú zložku, to znamená výdavky žalovaného, najmä na živobytie. Išlo by o popretie účelu a zmyslu zákona, ak by stačilo zo strany dlžníka pri uzavretí zmluvy v snahe získať úver uviesť, že nemá žiadne výdavky (napr. na SIPO, náklady na bývanie a telefón).

36. Veriteľ nezohľadňoval, neposúdil a nepreveril reálne výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Právny predchodcu žalobcu ničím nepreukázal skúmanie výdavkov žalovaného. Nejedná sa preto o konanie s odbornou starostlivosťou v prípade, ak veriteľ si tieto rozhodujúce skutočnosti vôbec nezistil a neoveril. Bez zohľadnenia príjmov a rovnako aj výdavkov podľa názoru súdu veriteľ nemohol objektívne posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu žalovaného. Iba ich vzájomným porovnaním je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Skúmanie bonity žalovaného zo strany veriteľa je potrebné považovať za úplne formalistické (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/136/2019). Opak žalobca nepreukázal.

37. Súd sa stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 a na ne odkazuje: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

38. V tejto súvislosti súd poukazuje aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo dňa 14.06.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

39. Obdobne z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (M. L. K. N.), podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú

povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

40. Záver súdu vo vzťahu k nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa nemôže byť pre žalobcu prekvapujúci a neočakávaný, keďže v mnohých rozhodnutiach všeobecných súdov dôsledok nesplnenia povinnosti bol vyslovený. Len na margo viď napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/62/2019 zo dňa 20.02.2020 a tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020, z ktorého citujú: „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“ Podobne v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn. 3Co/153/2019 je ohľadom nutnosti náležite posúdiť bonitu spotrebiteľa, súd druhej inštancie uvádza: „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.“.

41. Žalobca predmetnú pohľadávku nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 30.11.2017 a jeho Dodatku č. 6 zo dňa 20.12.2022 k rámcovej zmluve o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa XX.XX.XXXX a prílohy č. X Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok. Právny predchodca žalobcu podaním zo dňa 26.5.2023 oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky.

42. Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a

b) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na blízku osobu21aa) spotrebiteľa, a to na základe písomnej žiadosti spotrebiteľa.

43. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

44. Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

45. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

46. Súd má za nepochybné (žalobcovi musí byť zrejmé aj z iných konaní, ako aj vychádzajúc z ustanovenia § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, že je jeho povinnosťou preukázať skúmanie bonity spotrebiteľa pri poskytovaní úveru), že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by jeho právneho predchodcu skutočne zaujímala bonita žalovaného, keď ho zaujímali len príjmy (dokonca aj ten nebol podporený dokladmi – vid' zmluva, a to len za jeden mesiac). Je neodôvodnené pri zistených skutkových okolnostiach predpokladať, že veriteľ s odbornou starostlivosťou posudzoval príjmové a výdavkové pomery žalovaného, jeho bonitu. Vonkoncom neskúmal jeho osobný a domáci rozpočet, predovšetkým stranu výdavkov (aké má výdavky na bývanie (SIPO), telefón, atď.). Z predložených dokladov nebolo preukázané, aby právny predchodca žalobcu s odbornou starostlivosťou skúmal bonitu žalovaného a že vôbec skúmal výdavky žalovaného.

47. Postupníkovi spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. bolo v súlade s § 20 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, Národnou bankou Slovenska udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozhodnutím zo dňa 05.08.2016, čím je nepochybné splnená podmienka prechodu, resp. prevodu práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 17 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch.

48. Pre platnosť postúpenia sa však vyžaduje preukázanie splnenia ďalšej podmienky v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, teda, že predmetom postúpenia bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po termíne konečnej splatnosti, resp. že sa pohľadávka stala splatnou pred uvedeným termínom.

49. Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie povinností v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený predmetný úver predčasne zosplatiť v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku, nie je na strane žalobcu ani dostatok aktívnej vecnej legitímácie uplatňovať pohľadávku.

50. Na základe uvedených skutočností, preto súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie si predmetnej pohľadávky z dôvodu nepreukázania platného postúpenia pohľadávky zmysle § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj vzhľadom na skutočnosť, že nárok žalobcu súd zamietol pre nedostatok vecnej legitímácie, ďalšie dôvody súd už nerozvádzal.

51. Zároveň preto dodáva, že nie je jeho povinnosťou reagovať na každý argument účastníka konania. Povinnosťou súdu je však vysporiadať sa s relevantnými argumentmi, ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ sa jedná o ďalšie námietky žalobcu súd v tejto súvislosti pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 03. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“.

52. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

53. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s §§ 255 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 CSP, spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému ako úspešnému v konaní, keďže žalobca bola v celom rozsahu zamietnutá nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže si žiadnu náhradu trov konania neuplatnil a ani mu zo spisu tieto nevyplývajú. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tomto prípade však súd považuje za potrebné poukázať na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu

a tiež článok 4 CSP a princíp analógie iuris. Žalovanému by ako úspešnému v spore teda patril nárok na náhradu trov konania, avšak náhradu trov konania si neuplatnil ani zo spisu nevyplýva, že by mu trovy konania vznikli, preto v súlade s uvedenými princípmi súd rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.